

ЗАКАРПАТСЬКИЙ УГОРСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІМ. Ф. РАКОЦІ ІІ
КАФЕДРА МАТЕМАТИКИ ТА ІНФОРМАТИКИ
II. RÁKÓCZI FERENC KÁRPÁTALJAI MAGYAR FŐISKOLA
MATEMATIKA ÉS INFORMATIKA TANSZÉK

**ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
З ІСТОРІЇ
для вступників на навчання
за освітньою програмою «Історія та археологія» магістерського
рівня**

**ÍRÁSBELI FELVÉTELI FELADATOK
TÉMAKÖREI
TÖRTÉNELEMBŐL**

**„Történelem és régészet” mesterképzésre
felvételizők számára**

Берегово / Beregszász, 2023

Розробники:

Сакал Імре Імреїлович, доктор філософії (PhD) у галузі «Історичні науки», доцент
кафедри історії та суспільних дисциплін Закарпатського угорського інституту імені Ференца
Ракоці ІІ

Молнар Федір Федорович, доктор філософії (PhD) у галузі «Історичні науки», доцент
кафедри історії та суспільних дисциплін Закарпатського угорського інституту імені Ференца
Ракоці ІІ

Вступ

Програма фахового вступного випробування для абітурієнтів, які вступають на навчання для здобуття ступеня магістра на основі базової або повної вищої освіти розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Середня освіта (історія)» першого (бакалаврського) освітнього рівня вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (історія) галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальністю 032 Історія та археологія галузі знань 03 Гуманітарні науки.

Вступні випробування проводяться у вигляді вступних іспитів, які охоплюють нормативний зміст підготовки фахівця з історії.

Мета вступного випробування полягає у з'ясуванні рівня підготовленості професійних завдань, передбачених відповідними стандартами вищої освіти, а також до продовження освіти на вищому кваліфікаційному рівні.

Порядок проведення і програму вступних випробувань визначають Правила прийому Закарпатського угорського інституту ім. Ференца Ракоці II.

На вступні випробування з Історії виносяться питання і завдання з таких фахових із Всесвітньої історії, та з історії України.

Порядок проведення вступного іспиту

Форма проведення вступного іспиту – письмова (у формі тестових завдань).

Програма вступного випробування ухвалюється на засіданні кафедри і затверджується проректором по навчальній роботі та проректором з ліцензування та акредитації.

Вступний іспит проводиться за тестовими варіантами, які затверджуються не пізніше як за місяць до початку вступного іспиту. Тестові завдання, що виносяться на іспит, не повинні виходити за межі програми.

Вступний іспит приймає екзаменаційна комісія (ЕК), члени якої затверджуються наказом ректора.

Результати складання вступного іспиту оцінюються на закритому засіданні ЕК і вносяться в екзаменаційну відомість.

Тривалість іспиту не повинна перевищувати 60 хвилин. Максимальна кількість балів, яких можна здобути на іспиті – 100.

ТЕМАТИКА ВСТУПНОГО ІСПИТУ

I. ЗАГАЛЬНА ІСТОРІЯ

Розвиток людства доби первісного суспільства.

Цивілізації Стародавнього Сходу (Єгипет, Месопотамія, Індія, Китай, Палестина, Фінікія) та їхні досягнення.

Історія Стародавньої Греції та створення елліністичної культури. Розвиток афінської та спартанської держави. Розквіт класичної демократії. Значення грецької культури.

Рання історія Риму, виникнення Римської імперії. Криза римської республіки та поява принципату. Золотий вік римської культури. Розквіт імперії I-II століття. Виникнення і поширення християнства. Криза III століття та крах пізньої імперії.

Візантійська імперія.

Арабський світ.

Виникнення Франкського королівства, імперія Каролінгів Карла Великого.

Походження угорського народу та його міграція. Завоювання батьківщини і доба походів. Правління Гейзи та Святого Іштвана. Битви за престол та консолідація феодального ладу XI-XII столітті. Угорщина на шляху феодальної роздробленості.

Реорганізація феодальної держави в добу правління династії Анжу.

Економічна та соціальна структура середньовіччя. Середньовічне місто, промисловість, торгівля (XI-XV ст.).

Становище церкви в середньовіччі. Боротьба папи з німецькими імператорами. Хрестові походи.

Гуманізм і Ренесанс.

Реформація і Контрреформація.

Великі географічні відкриття та початки колонізації.

Зусилля централізації і зовнішня політика Гунядіїв.

Мохач та його наслідки: розпад незалежної угорської держави на три частини: Угорське королівство, Трансильванія, територія турецького панування.

Визвольна боротьба Фламандії.

Англійська громадянська війна.

Визвольні боротьби угорських дворян за незалежність у XVII столітті та Трансильванське князівство.

Визвольна боротьба Ракоці та її наслідки.

Угорщина в імперії Габсбургів. Марія Терезія і реформи Йосифа II.

Золоте століття та криза абсолютизму у Франції; просвітництво. Велика французька революція та вік Наполеона.

Процес економічних та соціальних перетворень в Європі у XIX столітті (промислова революція, кріпосне право, капіталізм).

Революції 1848-49 років в Європі. Становлення і розвиток національних рухів у різних регіонах Європи в XIX столітті.

Незалежність американських колоній, громадянська війна в США.

Боротьби періоду реформ, визначні політики та їхні ідеали.

Революція і визвольна війна 1848-1849 років в Угорщині.

Період компромісу. Встановлення дуалізму та його консолідація.

Міжнародний баланс сил і союзницька система від другої половини XIX століття, боротьба за новий переділ світу. Перша світова війна. Заключний етап світової війни: німецька та російська революція, розпад Габсбурзької монархії. Версальсько-Вашингтонська система миру після Першої світової війни.

Утворення Радянського Союзу та його історія.

Тоталітарні, фашистські рухи та держави в Європі між двома світовими війнами.

Передумови Другої світової війни, важливі битви та події. Поразка Німеччини та Японії.

Участь Угорщини в Першій світовій війні та її наслідки. Тріанонський мирний договір.

Розвиток Угорщини між двома світовими війнами.

Угорщина у Другій світовій війні та її наслідки.

Територіальні питання і розвиток міждержавних відносин у післявоєнні роки. Створення ООН. Розвиток союзних систем. Формування біполярного світу, холодна війна.

Історія Радянського Союзу, Сполучених Штатів та Західної Європи з 1945 по 1991 рік.

Виникнення «народної демократії» в Європі та Азії.

Розпад колоніальної системи і характер розвитку країн третього світу.

Розпад Радянського Союзу, переустановка владних відносин у Східній та Центральній Європі.

Розбудова комуністичного режиму в Угорщині після другої світової війни.

Революції та визвольна боротьба 1956 року. Режим Кадара.

Крах комуністичної влади. Зміна режиму та проголошення третьої республіки.

II. ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

Первісна історія та початки цивілізації на території України.

Міграція та розселення слов'ян, культури східних слов'ян.

Міграція киммерійців, скіфів та сармат на сучасній території України.

Раннє середньовіччя в Україні. Київська Русь (IX-XII ст.) . Розпад Київської Русі. Правління Золотої Орди.

Українські землі під владою Великого князівства Литовського і Речі Посполитої у пізньому середньовіччі.

Виникнення козацтва та Запорозька Січ. Козацькі та селянські рухи проти польських панів на українських територіях у XVI-XVII столітті.

Визвольна війни 1648-57 років та її наслідки. Правобережна та Лівобережна Україна у другій половині XVII століття: політична ситуація і соціальні відносини.

Іван Мазепа і становище українців у Північній війні.

Економічна та політична ситуація у XVII столітті. Ліквідація автономії українських земель та Запорізької Січі. Територіальні зміни через третій розподіл Речі Посполитої.

Розвиток українських земель в Імперії Габсбургів та в Росії у XIX столітті: соціальні та економічні зміни. Західноукраїнські землі під час революції 1848 року.

Українські національні рухи у другій половині XIX століття.

Україна під час Першої світової війни та її наслідки. Центральна рада України та створення Української Народної Республіки. Гетьманська система і Директорія. Створення Української РСР. Політика військового комунізму. Громадянська війна та її наслідки.

Створення Радянського Союзу. Різний розвиток українських територій між двома світовими війнами.

Соціальні, економічні та політичні перетворення (1920-1939). НЕП, індустріалізація і колективізація. Голодомор 1932-1933 років і сталінські репресії.

Україна під час Другої світової війни (1939-1945).

Сталінський режим у післявоєнні роки (1945-1953).

Реформи і «десталінізація». Хрущовська «відлига» і період Брежнєва. Кризові явища (1953-1985). Горбачовська «перестройка».

Україна на шляху до незалежності. Розпад Радянського Союзу, поява суверенної, незалежної Української держави.

Три десятиліття незалежної України

ЗРАЗОК

ЗАГАЛЬНА ІСТОРІЯ

I. Виберіть правильну відповідь! (2 бали за одне питання, разом 10 балів)

1. Яка цивілізація утворилася біля великих річок?

- a) Китай
- b) Міносська культура
- c) Інки
- d) Персія

2. Хто був королем франків?

- a) Цезар
- b) Кловіс
- c) Юстиніан
- d) Отто I (Великий)

3. Яка з битв не являється подією наполеонських війн?

- a) аустерліцький
- b) лейпцигський
- c) гетісбургський
- d) Ватерлоо

4. Яка з країн не являється пострадянською державою?

- a) Польща
- b) Молдавія
- c) Литва
- d) Вірменія

5. Хто був грецький бог?

- a) Ізіс
- b) Діонісій
- c) Сет
- d) Сін

II. Виберіть, який елемент не вписується в лінію і обґрунтуйте свою відповідь! (3 бали за одну лінію /2 бали за правильну відповідь, 1 бал за підтвердження/ – в цілому 15 балів)

а) патриція, форум, плебей, клієнт
підтвердження:

б) Конєв, Жуков, Ворошилов, Молотов
підтвердження:

в) Клапка, Боттянь, Дам'янич, Бем
підтвердження:

г) Кесі, Торян, Яс, Єно
підтвердження:

е) буддизм, християнство, даосизм, іслам

підтвердження:

III. Визначте наступні терміни. (по 3 бали, в цілому 15 балів)

- a) гопліт
- b) реінкарнація
- c) бандерій
- d) яничар
- e) тоталітаризм

IV. 1) Що знаєте про наступні історичні особи? (по 3 бали, разом 15 балів)

- a) Рамзес II
- b) Водров Вільсон
- c) Карл Сміливий
- d) Принц Альба
- e) Магатма Ганді

2) Про кого йдеться мова? (1 бал за кожен відповідь, разом 5 балів)

1. Професор філософії Празького університету, президент Чехословаччини в 1918-1935 роках.
2. Комуністичний диктатор Румунії, хто був страчений в 1989 році.
3. Син Піппіна Маленького, засновник Франкської імперії.
4. Англійський адмірал, герой морської битви біля Трафальгара.
5. Засновник християнської української держави.

V. Хронологія

1) Яка подія відбулася за історичною датою? (по 2 бали, разом 10 балів)

- a) 15 березня 44 року до н.е.
- b) 895
- c) 1492
- d) 1867
- e) 1 вересня 1939 р.

2) Коли відбулися наступні події? (по 2 бали, разом 10 балів)

- a) Битва при Фермопілах
- b) Початок реформації
- c) Визвольна війна Ракоці
- d) Початок посадки в Нормандії (D-Day)
- e) Початок Першої світової війни

VI. Дайте коротку відповідь на наступні питання! (по 4 бали, разом 20 балів)

- a) Що значить «розділяй і володарюй»?

- b) Перерахуйте три німецькі міста середньовіччя!
- c) Назвіть чотири битви Другої світової війни!
- d) У чому різниця між мінаретом і мініатюрою?
- e) Назвіть столицю Паннонії!

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

I. Виберіть правильну відповідь! (1 бал, разом 10 балів)

1. Коли існувала трипільська культура?

- a) V – IV тисячоліття до н.е.
- b) IV – III тисячоліття до н.е.
- c) III-II тисячоліття до н.е.
- d) II – I тисячоліття до н.е.

2. На території якого плем'я заснували Київ?

- a) древляни
- b) поляни
- c) полочани
- d) сіверяни

3. Який літературно-історичний твір описує триденний бій проти половців і підкреслює необхідність об'єднання лідерів?

- a) Про закон і помилування
- b) Повість временних літ
- c) Слово о полку Ігореві
- d) Руська Правда

4. Де відбулося весілля, що стало першим союзом польської і литовської держави?

- a) Крево
- b) Вільно
- c) Краків
- d) Варшава

5. Яке письмове джерело датується 1556-1561 роками?

- a) Коротка київська хроніка
- b) Києво-Печерський Патер
- c) Пересопницька Євангелія
- d) Повість временних літ

6. Де проходила перша битва визвольної війни Б. Хмельницького?

- a) Пилявці
- b) Корсунь
- c) Жовті Води
- d) Зборів

7. На які частини розділив українських земель андрусівський мирний договір?

- a) Західна та Східна Україна
- b) Західна та Придніпровська Україна
- c) Північна та Південна Україна
- d) Правобережна та Лівобережна Україна

8. В якому році появилася збірка віршів Т. Г. Шевченка «Кобзар»?

- a) 1838
- b) 1840
- c) 1842
- d) 1848

9. Для якої галузі економіки дали перевагу у першій п'ятирічці?

- a) Сільському господарству
- b) Легкій та харчовій промисловості
- c) Гірничій та машинобудівельній
- d) Хімічній промисловості

10. В якому році почався рух дисидентів?

- a) 1959
- b) 1965
- c) 1972
- d) 1976

II. Хронологія

1 Яка подія відбулася за історичною датою? (по 2 бали, разом 10 балів)

1. 1340

2. 1667

3. 1890

4. 18 березня 1921 р.

5. 17 вересня 1939 р.

2. В якому році відбулися наступні події? (по 2 бали, разом 10 балів)

1. Утворення Галицько-Волинської держави

2. Поява Нової Січі

3. Заснування Харківського університету

4. Заснування Револуційної української партії

5. Утворення Гельсінської спілки України

3. Встановіть хронологічну послідовність! (10 балів)

1. Підписання пакту Молотова-Ріббентропа
2. Україна стає членом ООН
3. XX з'їзд КПРС
4. Брусиловський прорив
5. Поява IV універсалу Центральної Ради
6. Рік укладення Брестського миру
7. Утворення Західноукраїнської Народної Республіки
8. Початок першого п'ятирічного плану
9. Ліквідація греко-католицької церкви
10. Рік конгресу індустріалізації

II. Визначте наступні терміни. (по 2 бали, в цілому 10 балів)

1. Смерд

2. Гайдамак

3. Народовець

4. Хлопоман

5. Директорія

III. Історичні особи

1. Виберіть, який елемент не вписується в лінію і обґрунтуйте свою відповідь! (2 бали за одну лінію /1 бал за правильну відповідь, 1 бал за підтвердження/ – в цілому 10 балів)

1. Головацький, Якимович, Шашкевич, Вагилевич

підтвердження: _____

2. Б. Хмельницький, І. Мазепа, К. Розумовський, С. Палій

підтвердження: _____

3. Чигирин, Львів, Батурін, Глухів

підтвердження: _____

4. І. Котляревський, П. Гулак-Артемівський, Г. Квітка-Основ'яненко, І. Франко

підтвердження: _____

5. М. Грушевський, В. Винниченко, С. Єфремов, А. Керенський

підтвердження: _____

2. Хто були наступні історичні особи? (по 2 бали, разом 10 балів)

1. Ярослав Осмомисл

2. Пилип Орлик

3. Дмитро Яворницький

4. Іван Котляревський

5. Микола Костомаров

3. Про кого йдеться мова? (1 бал, разом 5 балів)

1. Захисник Києва від навали монголо-татарів

2. Гетьман, призначений Петром I

3. Останній козацький гетьман

4. Голова декабристів Південного товариства

5. Президент Директорії УНР

4. Встановіть зв'язок між історичною особою та історичними даними! (1 бал, разом 5 балів)

а) Павло Пестель

б) Криштоф Косинський

с) Северин Наливайко

д) Сергій та Матвій Муравйов-Апостол

е) Устим Кармалюк

- 1) Землевласник, дворянин, козацький гетьман, очолив повстання на маєтках князів Острозького та Вишневецького;
- 2) Лідер селянського руху на Поділлі у 20-30 роках ХІХ століття;
- 3) Керівник декабристів Південного товариства, голова Руської Правди;
- 4) Сотник К. Острозького, лідер козацького-селянського повстання, був страчений у Варшаві;
- 5) Активні діячі руху декабристів, правнуки українського гетьмана.

IV. Історична топографія

1. На території якої сучасної держави знаходяться наступні місця? (1 бал, разом 5 балів)

1. Андрусів

2. Бучач

3. Царгород

4. Єлизаветград

5. Станіслав

V. Історичні тексти**Підкресліть правильні відповіді у дужках! (максимум 5 балів)**

Перша російська революція (9 (22) січня, 3 (16) червня, 6 (19) грудня) 1905 року почалася з кривавої неділі. Частина армії також перейшла на бік революції, про це свідчить повстання (в Москві, в Севастополі, на панцернику Потьомкін). Цар (Микола I, Микола II, Олександр III) у своєму маніфесті виступив за (політичні свободи, криваву розплату, загальну амністію). Революція закінчилася з розпуском (I, II, III, IV) Державної Думи, про що оголосив царський прем'єр-міністр (Уваров, Бобринський, Століпін).

VI. Вставте необхідні дані у таблицю! (максимум 10 балів)

№	Дата	Історична особа	Місце	Сучасна держава
1.	907	Олег	Константинополь	
2.		Батий	Київ	Україна
3.	1569	Сигізмунд Август	Люблін	
4.		Іван Виговський	Гадяч	Україна
5.	1709		Полтава	Україна
6.		Максим Залізняк	Умань	Україна
7.	1855	Нахімов		Україна
8.	3-4 березня 1917 р.		Київ	Україна
9.	4 квітня 1920 р.	П. Врангель	Кримський півострів	
10.	6 листопада 1943 р.	М. Ватутін		Україна